Programová hudba

Hudbou autor vyjadruje istý dej, alebo opisuje obraz = program. Národná hudba je podskupinou programovej- nie každá programová hudba je aj národná, ale každá národná je programová Je typická pre obdobie romantizmu (19 stor.- polovica 20 stor.)

Je výrazom snahy novoromantických skladateľov (po roku 1830) o obnovenie autonómie inštrumentálnej hudby.

Spojenie hudby s poéziou a literatúrou, s literárnymi, mytologickými postavami smerovalo k tomu, aby hudba získala rovnocenné postavenie v porovnaní inými druhmi umenia (literatúra, výtvarné umenie). Princíp programovosti je omnoho starší, objavuje sa už v renesancii (madrigaly napodobňujúce spev vtákov), baroku (Vivaldiho Štvoro ročných období). Už v poslednej tretine 18. storočia sa objavujú v Paríži „symphonies á programmes“, ku ktorým dostávalo publikum vytlačené programy s dejom, teda mimohudobný program. Podobne sa objavovali skladby nazvané ako charakteristické kusy, líčiace konkrétne udalosti, deje, historické bitky a pod., využívali tónomaľbu a afektovú hudobnú reč. Programová hudba prináša nové hudobné druhy, ktoré sú viazané na program: symfonická báseň (F. Liszt), programová symfónia (H. Berlioz), symfonický obraz, dramatická legenda, programová predohra . Hudobný program si získava poslucháča pre dané dielo, pomáha mu ho sprístupniť, volí výrazové prostriedky usmerňujúce fantáziu poslucháča istým konkrétnym obrazom, dejom, duševným stavom (pomocou nadpisu, literárneho námetu). Vzťah textu a hudby však nie je prvoplánový, hudba nie je ilustráciou textu, naopak, snahou skladateľa je uľahčiť a pochopiť poetickú výpoveď, pretlmočiť ju prostriedkami hudby.

Hudobné ukážky :

https://www.youtube.com/watch?v=goeOUTRy2es

https://www.youtube.com/watch?v=GGU1P6lBW6Q&t=39s

Zadanie :

1. V ktorom období sa rozšírila programová hudba ?
2. Vymenuj aspoň tri programové diela.